

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Ing. Michala Hulíka

na téma „**Vliv mykotoxinů ve výživě skotu**“

Téma předložené disertační práce Ing. Michala Hulíka je velmi důležité a aktuální. Významnost spočívá ve vysoké mléčné produktivitě chovaného skotu u nás, kde další posun je už velmi omezován některými limitujícími faktory, mezi něž kontaminace mykotoxiny rozhodně patří. Navíc je aktuálnost tématu zvýrazněna současnou situací v krmivové základně většiny chovaných stád skotu, která je z hlediska zamoření mykotoxiny negativně ovlivňována novodobými postupy v oblasti pěstování píce, výroby kukuřičné siláže a dále nepříznivými podmínkami v době sklizně, a to nejen u nás, ale i v celé okolní Evropě. Nebezpečí mykotoxinů je ještě zvýrazněno jejich prostupností do produktů živočišné výroby a mohou tak v rámci potravního řetězce negativně ovlivnit zdraví lidí. Z těchto důvodů a předpokladů je cíl disertační práce stanoven. Cílem bylo zjistit vliv krmných dávek, které obsahovaly přirozeně se vyskytující mykotoxiny na užitkovost pokusných dojníc, na parametry mléka a na reprodukční ukazatele chovu dojníc ve srovnání se stejnými krmnými dávkami s použitím krmného doplňku s deklarovanou schopností mykotoxiny a jejich negativní účinky potlačit.

Předložená doktorská disertační práce je napsána a členěna standardním způsobem a má požadovanou úroveň. Svým rozsahem je dostačující. Doktorand Ing. Michal Hulík na 88 stranách textu uvádí vše nezbytné. Cíl práce je formulován stručně, srozumitelně a reálně. Výsledky a závěry doktorské disertační práce to potvrzují. Literární přehled je na celkem na 35 stranách vypracován systematicky a je logicky a dostatečně uspořádán. Umožňuje orientaci v problematice řešené v disertační práci. Literární přehled obsahuje pouze informace, týkající se vlastní práce a neobsahuje nic nepodstatného. V první části jsou citovány údaje o nejdůležitějších mykotoxinech, dále je pojednáno o vlivu mykotoxinů na organismus přežvýkavců, metodách jejich stanovení, jejich obsahu v objemných krmivech a způsobů neutralizace vlivu mykotoxinů při zkrmování. Tuto poslední podkapitolu bych si dokázal představit více rozvedenou. Citováno je celkem 52 našich a cizích autorů, převážně z poslední doby. Pozitivně působí, že všichni citovaní autoři mají k řešenému tématu co sdělit a nejsou zde uvedeni pouze formálně, jak tomu někdy bývá.

Materiál a metodika vychází z cíle disertační práce. Je navržena a popsána tak, aby byly cíle naplněny. Realizace terénních pokusů na dojnících bývá velmi obtížná z hlediska objektivizace a vyhodnotitelnosti získaných výsledků. Proto tuto část pokládám za klíčovou. Mám pouze připomínku týkající se modelu pokusu. V tabulce č. 1 je uvedeno schéma konání pokusu, kde je uveden základní faktor, to je přítomnost, či absence vyvazovačů na bázi 1,3 a 1,6 β glukánů v krmné dávce. Ve vyhodnocení pokusu je však pracováno i s faktorem robot. Je to však vysvětleno v textu na str. 49.

Výsledky disertační práce jsou prezentovány a diskutovány na 14 stranách textu, včetně tabulek a grafů. Převážně se jedná o významná zjištění, které korespondují s již dosaženými zjištěními v obdobných sledováních. Důležité bylo rozhodnutí o redukcí sledovaných mykotoxinů v použitých TMR na DON, zearalenon a T1-toxin. Pokládám také z hlediska srovnatelnosti dosažených výsledků uvedení hodnot obsahu uvedených mykotoxinů v pokusném sledování ve srovnání s průměrnými hodnotami zjištěnými SVÚ Brno v grafech 1 - 3 za důležité.

Velmi zajímavý výsledek pokusu byl v disertační práci obdržen v reprodukci dojníc. U dojníc, kterým byl v krmné dávce naordinován krmný doplněk na eliminaci negativního vlivu mykotoxinů na bázi 1,3 a 1,6 β glukánů bylo zjištěno vyšší průměrné procento zabřezávání, než u pokusné skupiny. Podobně to bylo zjištěno i v dopadu na výskyt mastitid. Dopad pokusného zásahu na užitkovost dojníc nebyl prokázán. Mám připomínku k formulaci tohoto faktu. V závěru autor píše, že se neprokázal negativní vliv přídatku do krmné dávky. Doktorand chtěl ale zjistit, zda má použitý krmný doplněk pozitivní vliv na užitkovost dojníc. V podstatě mají obě formulace stejnou vypovídací hodnotu. Ale cílem disertační práce opravdu nebylo negativní dopad mykotoxinů ještě zhoršit.

K disertační práci mám ještě následující dotazy. V disertační práci vybral doktorand k objektivizaci zaplísňení TMR výše uvedené toxiny. Postupoval by dnes stejně? Na našem trhu existuje řada firem, které tzv. vyvazovače nabízí. Vykazují různé efekty působení a mají různou cenu. Jak lze objektivně konkrétní komerční doplněk doporučit? Existují pro tyto druhy krmných doplňků certifikáty kvality, resp. působnosti? Z výsledků disertační práce vyplývá, že jejich obsah v krmivech se neustále mění v čase a může být rozdílný i na různých místech odběru. Jak často je nutné opakovat jednotlivé analýzy? Na str. 59 doktorand uvádí, že pozitivní dopad použití krmného doplňku v pokusu má přímý pozitivní dopad na ekonomiku chovu dojného skotu. Můžete to blíže rozvést?

Závěr

Předložená doktorská disertační práci doktoranda Ing. Michala Hulíka naplňuje jeho předpoklady pracovat na vědecké schopnosti. Řeší aktuální a významnou problematiku z hlediska jak vědeckého poznání, tak i z hlediska praktických chovatelů. Přináší nové poznatky. Na požadované úrovni je zároveň formální úprava disertační práce. K předložené disertační práci nemám negativní připomínky. Z tohoto důvodu ji doporučuji k obhajobě před oborovou komisí Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně a po úspěšném obhájení doporučuji udělit doktorandovi Ing. Michalovi Hulíkovi dle platných zákonů České republiky titul Ph.D.

Ing. Antonín Krása, CSc.

V Pohořelicích 29. 12. 2014